

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Évesre 4, félre 2, negyedre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 28. szám.

Július hó 10

A nép igazi felemelése nélkül nincs magyar jövő!

Mayer János nagysikerű beszámolója Barcs és Babócsa délsomogyi községekben

Péter és Pál-napja ezidén kettős ünnepet hozott Barcs és Babócsa határmenti délsomogyi községek küzdelmes sorsot élő, de mégsem csüggedő magyarságának. Az élet, az áldás betakarításának gyönyörű magyar ünnepe ezen a napon országos jelentőségű politikai eseménnyel bővült: Mayer János v. miniszter, m. kir. titkos tanácsos, a Falu-Gazdaszövetség elnöke és a barcsi kerület országgyűlési képviselője beszámolót tartott, Tasnádi Nagy András, a NEP országos elnöke pedig nagyfontosságú politikai kijelentéseket tett.

Mayer János megnyilatkozásai mindig országos jelentőségű események, hiszen vitathatatlanul ő ma a magyar földművelő társadalom vezére és politikai életünk pártkülönbség nélkül tisztelettel övezett alakja, akit erre a díszes polcra a vérség joga, kimagasló emberi képességei és több évtizedes töretlen közeleti multja emeltek. Mayer János politikai súlyát és a Nemzeti Egység Pártjában elfoglalt előkelő helyét kívánta kifejezésre juttatni Tasnádi Nagy András, a Nemzeti Egység Pártja országos elnöke is akkor, amikor a barcsi és babócsai beszámolón részt vett és ezt az alkalmat használta fel arra, hogy messzirehangzó megállapításokat tegyen. Mindkét beszámoló sikerében osztozik egyfelől a Mayer János

személye felé irányuló szeretetteljes bizalom, másfelől a nemzeti egység gondolatának elevenen ható ereje.

A nagygyűlés helyeül a barcsi NEP vezetősége az Iparos Székházhoz tartozó szabad ég alatti mozt jelölte ki. A padsorokat zsúfolásig megtöltötték a barcsi választópolgárok, továbbá a környező Babócsa, Békavár, Erdősokonya, Homokszentgyörgy, Rinyabesenyő, Rinyaujnép, Rinyaujlak, Somogyaracs és Vízvár községek népes küldöttségei.

A beszámolón részt vett Tasnádi Nagy András, a NEP országos elnöke; Barcsay Ákos somogyi főispán; Csizmadia András orosházi képviselő; Boronkay Károly barcsi főszolgabíró; Paska Zoltán dr. tb. főszolgabíró; Huber Gyula apátplebanos, m. kir. kormányfőtanácsos; Takács László barcsi főjegyző; Nagy József iskolafelügyelő; vitéz Fekete Imre, Neugebauer Béla, Burényi Ferenc és Dencsi János kisbirtokosok; a fővárosi és kaposvári sajtó több munkatársa és még sokan mások.

A barcsi NEP részéről Langmár Gáspár ny. alezredes, elnök és Walkó Gyula dr. titkár jelentek meg a nagygyűlésen.

A beszámolót Langmár Gáspár, a NEP kitűnő helyi elnöke nyitotta meg. Üdvözölte a megjelenteket, majd hálás szavakkal mondott köszönetet a nagygyűlés színe előtt Mayer Jánosnak azért az odaadással végzett közérdekű tevékenységért, amelyet a barcsi választókerület polgárainak érdekében kifejt.

A beszámoló első kötelessége az, hogy a választópolgárok felvilágosítsa az ország népet. További kötelessége, hogy a belső nyugalom, az alkotmányon és törvényeken alapuló rend megőrzésére intsen minden polgárt. Végül a harmadik kötelessége, hogy szünet nélkül szorgalmazza a nemzeti szellemű, kitűnően fegyverelt és átlátó erejű hadsereg megerősítését. A polgárságnak ezzel szemben legyen gondja arra, hogy a kormány élén arravaló férfiak álljanak: olyanok, akik a szociális politika vágyánál haladnak; nemcsak hirdetik a korszerű reformokat, hanem meg is valósítják azokat és becsületes sáfárkodnak a verejtékes adófizetőkkel.

Ezután Mayer János örömmel állapította meg, hogy

a néhai Gömbös Gyula, majd a Darányi Kálmán elnökléte alatti kormányok, jelenleg pedig Imrédy Béla kormánya ezeknek a követelményeknek mindenben megfelelt, illetőleg a mostani kormány ebben a határozott irányban indult el a közelemlátban.

A nagygyűlés közönségének élénk helyeslése közben sorolta fel most a szónok a legutóbbi néhány esztendő legkiemelkedőbb kormányzati intézkedéseit: így a gazdaadósok rendezését; a hitbizományi reformot; a telepítés megkezdését; az ipari közgazdasági szabályozását; a szobakönyhős lakások adómentességét; az OFB-földek és FAKSZ-kölcének törlesztő részleteinek csökkentését; a titkos választójog törvénybeiktatását; az öntözés lehetővé tételét; a mezőgazdasági öregségi biztosítás megvalósítását és a magyar viszonyok közt rendkívüli jelentőségű ezermillió hadseregfejlesztő és beruházó győri program elindítását.

Ilyen előzmények után került a kormány élére Imrédy Béla, a Nemzeti Bank elnöke, aki kitűnő gazdaságpolitikus, európai hírnévű pénzügyi szakferfi, de ezenfelül páratlanul művelt és széleslátókörű ember, aki telítve van a szociális problémák megoldására irányuló elszánt akarat.

Imrédy Bélának megingathatatlan meggyőződése az, hogy a magyarságra váró nagy feladatok megoldása a széles népretek komoly megerősítése nélkül el sem képzelhető.

Az Imrédy-kormány rövid, néhány hetes kormányzását máris számos törvényalkotás jelzi, így az ugynevezett zárdótörvény, a külénchnapos agrárhitel megerősítése, a bekötő utak építésének erőteljes ütemben való folytatása és így tovább. Most következnek sorra pedig azok a törvényjavaslatok, amelyek hivatva lesznek a magyar javakat igazságosabban és méltányosabban megosztani, mint eddig.

Végül Mayer János szözlött azokról a csodavárókról és ködös elméletekről azokról a terjesztőkről, akik már azt is fennen hirdették, hogy a kormányhatalmat rövidesen átveszik.

— Ebben az országban, — emelte fel hangját Mayer János — a hatalmat csak a fennálló alkotmányos és törvényes uton lehet átvenni, másként nem. És ebben az országban csak egy vezér van, a mi hön szerepet kormányzóknak (a kormányzó nevének említésekor a gyűlés közönsége lelkes éljenzésben tört ki),

akinek a Gondviselés azt a küldetést juttatta osztályrészül, hogy bölcsességgel és biztos kézzel vezesse ezt a nemzetet,

— Ne feledje el senki, hogy nincs olyan ember, aki jelszóból kenyeret tud teremteni és a trianoni csonkaországból paradicsomot. Igenis, szükség van korszerű reformokra, szükség van a szociális kérdések fokozatos megoldására, de forradalom nélkül, mert belső harc esetén csak a magyar lenne vesztes.

— Szent István ünnepi évében vagyunk, — fejezte be nagyszabású beszédét Mayer János. — Első királyunk élete és műve arra tanít, hogy országunk annak köszönhetette ezerszázados fennállását, hogy bölcs uralkodója a kereszténység fundamentumára épített. Erről az alapról letérni ma sem lehet. Kereszténység, izzó magyar szellem, erős fajvédelem, közeleti tisztesség, igazság és méltányosság, egymás iránti megbecsülés, egyetértés legyenek utjelzői az új magyar politikának.

Mivel az Imrédy-kormány mindent nemcsak vallja, de szerinte cselekszik is, a magyar polgárság egyértelműleg sorakozzék fel a háta mögé,

hogy nyugodtan és legjobb tudása szerint intézhesse az ország belső és külső ügyeit a nagy magyar célok megvalósítása érdekében.

A nagygyűlés közönsége beszéde befejezése után percekig ünnepelte Mayer Jánost, akinek meggyőző erővel és szónoki lendülettel elmondott szavai láthatóan mély hatást gyakoroltak a hallgatóságra.

Tasnádi Nagy András felszólalása

Az ünnepély lecsillapulta után Tasnádi Nagy András, a NEP országos elnöke, szözlött az egybegyűltekhöz. Meleg szeretettel jellemezte Mayer János komoly, munkás egyéniségét és teljes elismerését fejezte ki több évtizedes közeleti működése iránt, amelyet mindig a magyar nép boldogulásának kívánsága irányított.

a lefegyverzett, rokon nélküli, maroknyi magyarságnak nincs módjában befolyást gyakorolni arra, lesz-e háború, vagy a világ megőrzí-e a békét? Ebben a bizonytalan és a mi akaratunk nélkül alakuló helyzetben a po-

Ezután **Tasnádi Nagy András** a NEP június 19-én Debrecenben tartott nagygyűlésével foglalkozott, majd megjegyzésekkel kísért a Független Kisgazdapárt június 19-én, **Kaposváron** tartott gyűlésén elhangzott kijelentéseket.

— A Független Kisgazdapárt vezére — mondotta többek közt — Kaposváron a hitbizományok azonnali megszüntetését követelte. Ha ez megtörténne, egyszerre 400.000 hold föld szabadulna fel, ami a föld árának katasztrofális esését vonná maga után. Két évvel ezelőtt hozta meg a parlament a törvényt a hitbizományokról s ennek végrehajtásával pár évtized alatt Magyarország fokozatosan megszűnne a nagy mezőgazdasági hitbizományok. Mi is azt akarjuk,

hogy a köz- és célvagyon kishaszonbérletek utján kisemberek vagy bérleszővetkezetek kezére kerüljön.

Rajta leszünk, hogy a bankok kezén lévő birtokokat is földbirtokpolitikai célokra fordítsák.

— A házhelyakció folytatását is követelte a Kisgazdapárt vezére. Teljesen egyek vagyunk vele. Mi is rajta vagyunk, hogy a törpebirtokokok a telepítési akció során növelhessék birtokállományukat. A telepítési törvénynek is ez egyik célja. És hogy a telepítési akció ütemét gyorsítani kívánjuk, annak legkevesebb bizonyítéka, hogy

a beruházási hitelekkel is 20 millió forintot fordítanak erre a célra.

— Szociális adópolitikát is sürget a Kisgazdapárt vezére. Ezen a téren már több lépés történt. De ilyen maga az ezermilliók beruházási törvénynek az az intézkedése is, hogy ennek terhei alól az 50.000 pengőnél kisebb vagyonok mentesüljenek. Mindamennyivel a pénzügyminiszter csak a napokban jelentette be, hogy előkészület alatt áll az adóreform, amely a gyengébb vállalat terheit csökkenti és az erősebb vállalatokra nagyobb terhet ró.

— Gazdasági gutaütöttség állapota körül is beszél a Kisgazdapárt vezére. Csodálkozom kell ezen — mondotta **Tasnádi Nagy András** — mert azt hiszem, a költségvetés egyensúlya, a külföldi adósságok rendezése, a pénzügyi ellenőrzés megszüntetése, a pénzünk értékének fenntartása, kivételünk emelkedése, magától az ezermilliók beruházása s a már kiadott százmillió értéket meghaladó beruházási munka, a legutóbb beállított mintegy 6000 új munkás, mindent, csak gutaütöttséget nem bizonyítanak.

Azt az egészen újszerű követelést állítja fel **Eckhardt Tibor**, hogy a népet kell jobban szerezni, mint az országot. Mi eddig mindig mást tanultunk és hirdettünk. **Eckhardt** azt mondja, a néppel a néppel! S a népet szeressük jobban, mint az országot. Ezzel szemben én így foglalom össze programunkat:

erős nemzetet és boldog népet akarunk!

Ezért foglalkozunk szeretettel a gyengék felemelésével, szociális érzéssel, kitartó munkával és ehhez kérjük a mi népünk támogatását is.

Csizmadia András köszöntője

Tasnádi Nagy Andrásnak a meggyőzés erejét sugárzó, szép beszédét hosszantartó taps és általános helyeslés fogadta. Utána **Csizmadia András** országgyűlési képviselő az orosházi gazdák üdvözlését tolmácsolta, majd utalt arra, hogy a magyar társadalomban a lóvászárkok egyetértését és összefogását kell megteremtünk. Ne hagyja figyelmen kívül senki, hogy mindenkinek, aki erre a világra született, foga van az élethez és joga van ahhoz, hogy jobb sors kivívására törekedjen. Beszéde végén óva intett a külföldről importált eszmék vak követésétől.

Walkó Gyula dr. ügyvéd, párttit-

kár felszólalása után **Barcsay Ákos** főispán

köszöntö meg **Mayer János**nak, hogy annyi odaadással karolja fel a nehéz sorsban élő határmenti nép kívánságait.

Végül hangsúlyozta, hogy ő is azon van és azon lesz, hogy a barcsiak jogait mindenben és mindenkor teljesítse.

Lelekes élnézés követte a közszerepetben álló főispán közvetlen szavait, majd a közönség elénekelt a Himnusz és ezzel a bensőséges ünnepi gyűlés véget ért.

Délben a Dráva-szállóban közel kétszázterítékes körében folyt le, amelyen **Barcsay Ákos** főispán; **Be-rényi Ferenc** községi bíró; **Vitéz Szabó István** gazda; **Halka Sándor** ref. esperes; **Huber Gyula** apátplébános, m. kir. kormányfőtanácsos; **Badn Ignác** esperes; **Tasnádi Nagy András**, a NEP országos elnöke; **Mayer János** v. miniszter és **Csizmadia András** országgyűlési képviselő mondtak pohárköszöntőket.

A babócsai ünnepség

Mayer János ny. miniszter, **Tasnádi Nagy András**, a NEP országos elnöke és kíséretük délután autókban a szomszédos **Babócsa** községben tettek látogatást. A Hősök emléke közelében

emelt diadalkapu előtt sorakoztak fel a vitézek, leventék, magyar-ruhás leányok, önkéntes tűzoltók és az ünnepre öltözött közönség nemcsak **Babócsáról**, hanem a környező **Bakháza**, **Bélavár**, **Bóthó**, **Heresnye**, **Komlós**, **Rinyaujnó** és **Vízvár** községekből is. Az érkező vendégeket **Buday Flórián** jog. kath. plébános, **Székelly Ferenc** főjegyző és **Pergő József** tanító, NEP-titkár fogadták.

A beszámoló gyűlés a népház zsúfolt nagytermében folyt le. A fővárosi vendégek a színpadon helyezkedtek el. A gyűlést a „Magyar Hírszerző” elmondása után **Buday Flórián** plébános nyitotta meg magasszárnyalású beszéddel, majd **Mayer János** v. miniszter mondotta el egyöntetű helyesléssel kísért beszámolóbeszédét, amelyet lelkes, szűnni nem akaró éljenzéssel köszönt meg a hallgatóság. Utána **Tasnádi Nagy András**, majd **Csizmadia András** képviselő és **Barcsay Ákos** főispán szóla-ltak fel, nagy tetszést aratva.

A nagysikerű gyűlést a kitűnő **Pergő József** titkár zárta be, lelkes szavakkal fejezte ki a választóközönség törhetetlen bizalmát **Mayer János** személye és önzetlen munkássága iránt. A gyűlés után **Mayer János** v. miniszter küldöttségeket fogadott, majd a fővárosi vendégek visszatértek **Barcsa**ra, onnan pedig a fővárosba. (m. e.)

A római látogatás

Vitéz Imrédy Béla dr. miniszterelnök és **Kánya Kálmán** külügyminiszter július hó második felében hivatalos látogatásra Rómába utazik.

Ez a hivatalos látogatás, amelyet a magyar kormány elnöke és külügyminisztere tesz az olasz világhírdalomban vezetőinél, a magyar nemzet igaz érzésében és őszinte nagaszkodásában sokkal többet jelent az udvariassági látogatások egyszerű diplomáciai tényénél.

Mussolini megértő nemzetéhez nem mehet el felelős magyar államférfi, hogy utraulól az egész magyarság meleg szeretetét és a nemes olasz nemzet iránti évezredes bajtársi érzését újra és újra magával ne vigye.

A látogatás nem is lehet más, mint ismételt megpecsételése az olasz-magyar barátságnak, amely egyik legfőbb záloga a töretlen magyar jövőnek. Isten áldása kísérje kormányfőnőnk. A magyar falvak őszinte jókívánsága is kíséri őket...

Antal államtitkár a földkérdésről

Csicsery-Rónay István országgyűlési képviselő **Kadarkuton** tartott beszámológyűlést, résztvevő és beszédét mondott **Antal István** államtitkár.

— A földbirtokpolitika tekintetében — mondotta többek között — sem papíroselméleteket, sem merev dogmákat, sem divatos szövegeket nem követünk, tehát nem hirdetjük a nagybirtokok felosztását, sőt ennek hirdetését az ország mai helyzetében egyenesen károsnak, sőt veszedelmesnek tartjuk. Egyetlen felelőssépolitikai irányunk sem lehet célja a földosztás, hanem csak az, hogy minél több dolgozó földműves számára biztosítsunk minél nagyobb darab kenyeret. A nagybirtok megsemmisítése a magyar agrártermelés mai állása mellett pontosan az ellenkező eredményt érte el: nem jölet, hanem gazdasági zűrvárteremtése, mert sajnos, nincs annyi földünk, hogy minden igényt ki lehetne elégíteni. Az egyetlen okos, céltudatos, reális földbirtokpolitika ma csak ez lehet: megfelelő előrelátással, természetleg megalapozott telepítési politikával, főként pedig reális pénzügyi alátámasztással kiegyenlíteni a földbirtokmegosztás terén az ország egyes vidékein megalloplottat szembetűnő aránytalanságokat.

A felsőház is befejezte munkáját

A felsőház július 6-án tartott ülésén — **Keresztes-Fischer Ferenc** belügyminiszter, **Miksz László** igazságügyminiszter és **Sztranyavszky Sándor** földmívelésügyi miniszter hozzájárulása után — elfogadta a hegyi- és völgyi erdőgazdálkodásról szóló törvényjavaslatot. Ezután letárgyalták **Reményi-Schneller Lajos** pénzügyminiszter fejtetéseit után a **Nemzeti Bank reformjáról** szóló törvényjavaslatot és ezzel a felsőház be is fejezte nyári szünet előtti munkáját.

Hírlapírók a miniszterelnöknél

A fővárosi napilapok politikai rovatvezetői július 6-án tisztelegtek **vitéz Imrédy Béla** miniszterelnöknél. A miniszterelnök arra kérte a sajtó képviselőit, hogy munkájukban ne keressék azt, ami a magyart a magyartól elválasztja, hanem inkább azt, ami a magyart a magyarral összekapcsolja. A miniszterelnök különösen a felelősségért ajánlotta a hírlapírók figyelmébe.

A HÉT POLITIKAJA

Erős hadsereg és erős falu

Vitéz Rátz Jenő gyalogsági tábornok, honvédelmi miniszter június 3-án, az abádszalóki választókerület több községében programbeszédet mondott. Az abádszalóki gyűlésen megjelent és felszólalt **vitéz Imrédy Béla** miniszterelnök is, aki repülőgépen érkezett **Miksz László** igazságügyminiszter kíséretében.

A kerületi elnök megnyitja után **Tasnádi Nagy András**, a NEP országos elnöke, tartott határos beszédet, amelyben különösen hangoztatta, hogy bűnösök, akik széthúzást hirdetnek az országban!

A nagy tetszéssel és tapsal fogadott beszéd után **vitéz Rátz Jenő** honvédelmi miniszter fejtette ki

programját. Azt hangsúlyozta, hogy országépítő munkát csak akkor lehet végrehajtani, ha az erős hadsereg védelmezi. Múltatja a győri program országépítő jelentőségét, amelynek egyik főpontja a hadsereg fejlesztése.

Gazdag, erős népre, katonás szellemre, összetartásra, együttérzésre, áldozatkésziségre van szükségünk.

A családvédelem szükségességével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az erős nemzetnek szaporának kell lennie.

A minisztert beszéde után hosszan ünnepelték a választók.

A miniszterelnök beszéde

Ezután **vitéz Imrédy Béla** a magyar lélekből táplálkozó jobboldali politika lényegét fejtegette. A két erőnyit, amely azt fenntartotta akkor is, amikor talán egész Európában az egyetlen kormányon levő jobboldali párt volt. Az egyik nagy erőnye az, hogy sohasem szabad el a földtől, mindig szerette, becsülte és jól művelte. A másik pedig **katonaszerénye**, amellyel mindig ki tudott állni, amikor a haza sorsa ugy kívánta.

A miniszterelnök beszéde további során foglalkozott az erőfeszítésekkel, amelyekre szükségünk van, hogy hadseregünket kifejlesztessük, de kijelentette, hogy azok végrehajtásánál a falu népe jól jár,

A beruházási hozzájárulás legnagyobb részét a vállalatok és részvénytársaságok viselik, a maradéknak nagyobb részét a városi vagyon és ami a földre esik ebből a teherből, annak kétszeresét kapja vissza a magyar falu a program végrehajtása során.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia

ékszerész,

Budapest, IV. Kecske-méti-utca 9.

A képviselőház június 30-án rövid néhányperces ülés keretében elfogadta a székesfehérvári országgyűlési üléséről szóló javaslatot, majd pedig bizonytalan időre elnapolta magát, hogy még egy formális ülésen tudomásul vegye a felsőház üzenetét és megkezdje nyári szünetét.

A székesfehérvári országgyűlés ügyrendjének megállapítására kiküldött országos küldöttség jelentését **Pintér László** ismertette. A javaslat szerint az együttes ülés egyetlen tárgya **Szent István király emlékének megőrzését** törvényi megalapozása.

A ház az országos küldöttség javaslatát elfogadta.

ANGORASZÖVETSÉG

Az Angoraszövetség közli, hogy e héten kiküldte minden tagja és az összes érdeklődők számára az „Angora” Tenyésztési, Feldolgozó- és Értékesítő Szövetkezettel, valamint a meginduló gyapjúátvitellel kapcsolatos tudnivalókról szóló körlevelét. Aki nem kapta esetleg meg, sürgősen jelentse be a Szövetségnek, hogy azt pótlólag megküldhessék, miután már július 10-én megkezdődnek a gyapjúátvitelék.

Ki fizet mezőgazdasági kamarai illetéket?

Most jelent meg a kamarai illeték kivételéről és kezeléséről szóló pénzügyminiszteri rendelet a hivatalos lapban. A rendelet értelmében mezőgazdasági kamarai illetéket tartoznak fizetni: 1. a kamara területén földadót adó mezőgazdasági földbirtokok tényleges birtokosai, illetve haszonélvezői és az ilyen birtokok haszonbérleti; 2. az adóköteles mezőgazdasági mellékparterűk, feltéve, hogy leginkább saját nyersterméneik feldolgozására és eladására szorítkoznak; 3. a mesterséges halastavak tényleges birtokosai, haszonélvezői és haszonbérleti; 4. a gazdaságok; 5. a mezőgazdasági termelők, értékesítők és fogyasztási szövetkezetek. A földadó kataszterben az erdőművelési ágban felvett földbirtok, illetve birtoklás után mezőgazdasági kamarai illeték nem vehető ki.

A mezőgazdasági kamarai illeték alapja: a) mezőgazdasági földbirtok után, az adóévben kivett állami földadót; b) a földhaszonbérlet, az adóköteles mezőgazdasági mellékparterűk után, az adóévben használt terület után; c) a gazdaságok után, az adóévben használt terület után; d) végül a mezőgazdasági termelők, értékesítők és fogyasztási szövetkezetek terhére az adóévben kivett társulati adó. A mezőgazdasági kamarai illeték kivételét a kamara közgyűlése évenként a földművelésügyi miniszter által jóváhagyott költségvetésben állapítja meg. A mezőgazdasági kamarai illetéket a községi előjárás, illetve a városi adóhivatal a földadónak, az általános kereseti adónak és a társulati adónak előírásával egyidejűleg közvetlenül a községi adófelügyeletnek kell átadni. A mezőgazdasági kamarai illeték négy egyenlő évi részletben az egyenes adókkal együttesen fizetendő.

Új rendelkezések a száj- és körömfájás megakadályozására

A száj- és körömfájás elterjedésének megakadályozása céljából kiadott rendelkezések némelyike mellőzhetővé vált, némelyike pedig kiegészítésre, vagy módosításra szorult. Ez okból a földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy a száj- és körömfájás hatóság megállapítása esetén, a betegség elterjedésének megállapítása végett az elsőfokú állategészségügyrendőri hatóság tartozik intézkedni aszint, hogy a fertőzött helyről aszintöltő öt-kilométeres távolságon belül tartott hasított, körmü állatállomány darabonként megvizsgálásuk.

Olyan állatvadászra, állatkiaállításra, vagy állatidőszámlára, amelyet a fertőzött község (város) határáról számított 10 kilométer távolságon belül első községben (városokban) tartanak, hasított körmü állatokat felhajtani tilos.

Kóhor (vándor) cigánynak a Dunántúlról a Duna-Tisza közére átmenni (átkelni), ilyen cigányt a Dunántúlról a Duna-Tisza közére átvinni tilos.

Ujból csökkent a Péti Só ára

A Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt. igazgatósága — miután sikerült a Péti Só termelési és szállítási költségeit leszállítani — ezt a költségmegtakarítást vevőinek kívánja juttatni és ezért

a 17%-os műtrágya (Péti Só) árát 17 pengőről 15.60 pengőre szállította le.

Ez az ár 1 métermáza Péi Só ára vagontételben véve, bármely magyarországi vasutállomáson. A gyár igazgatósága az árszállítással is igazolni akarja azt, hogy az ipari árak-

nak a mezőgazdasági árakhoz való igazodása nem lehetetlen. A belső költségek leszállításával igenis lehetséges az ipari termékek árszintjét leszállítani s ezzel a fogyasztásból eddig kivülrekezt nagy néprétegeket a fogyasztásba bekapcsolni. A Péti Nitrogén Műtrágyagyár igazgatósága ezzel a lépéssel a kormány törekvéseit is igyekszik támogatni.

Ha összehasonlítjuk a környező országok nitrogénműtrágyáinak árát a Péti Sóval, úgy kitűnik, hogy ma a Péti Só a legolcsóbb műtrágya.

A burgonya legkisebb termelési ára

A földművelésügyi miniszter 1938 július elsejétől kezdődően további intézkedés a belföldi forgalomban szállítandó ujtérmetű étekezési minőségű válogatott burgonya métermázánkénti legkisebb termelési árát budapesti paritásban az alábbiakban állapította meg: nyári róza és Gull-baba 8, egyéb fajták 7 pengő. Két centiméter átmérőnél kisebb, apró burgonyáért a fenti áraknak legalább a fele (50 százalék) fizetendő. A fenti árakból Budapestől 250 km-nél messzebb fekvő állomásokról érkező szállítmányoknál kizárólag a 16/C kocsiostályú fuvardíja, 250 km-nél közelebb fekvő állomásoknál pe-

dig kizárólag a 15/C kocsiostályú fuvardíja vonható le. Más címen (követve, mérlegdíj) levonás nem eszközölhető. Budapest kivül más belföldi rendeltetésű állomásra szállítandó burgonyák legkisebb termelési ára úgy számítandó ki, mintha azok is budapesti rendeltetésre vásároltának. Egy-egy községben ezek szerint minden belföldi rendeltetésű burgonyáért ugyanez a legkisebb termelési ár lesz fizetendő. Szekérfuvar Budapestre hozott burgonya legkisebb termelési árát az említett rendelet a fenti áraknál métermázánként 30 fillérrel magasabban állapította meg.

Ezért kell a szesz törvény!

Néhány nappal ezelőtt vált törvényvé a kormány szesz törvényjavaslata, amelyet meglehetősen részletes sémával ismertett már a Vasárnap. A kérdés fontosságának megítélését megkönnyítendő, az alábbi adatok felsorolásával kíséreljük meg a szesztermelés terén fennállott állapotokat áttekinthetően vázolni.

1935. évben 277 szeszgyár működött a csonkaország területén. Ebből 9 volt ipari szeszgyár, 268 pedig mezőgazdasági szeszüzem. A 277 üzem előállított összesen 296.510 hl szeszt;

a 9 ipari szeszgyár az évre megállapított 240 ezer hl-es keretből 80 ezret;

a 268 mezőgazdasági pedig 160 ezer hl-t, amely mennyiséghez még az évről-évre megállapítani szokott pótkeret járult. Az évi átlagtermelés tehát — csak a törzskeretet véve a számítás alapjául — egy-egy ipari szeszgyárnál 8888 hl, egy-egy mezőgazdasági szeszgyárnál pedig 597 hl volt, az ipari szeszgyárak évi termelési átlaga tehát mintegy tizenötösrésze volt a mezőgazdasági átlagának. A pótkeret engedélyezése az ipari gyárak évi átlagát 12.000 hl-re, a mezőgazdaságiakat 780 hl-re emelte; ilyenformán

az ipari szeszgyárak termelése már meghaladta a mezőgazdasági termelésének tizenötszörösét.

A kisüstösök termelése évi 20—25 ezer hl-t tett ki. Minthogy a kisüstösök száma 1921-től 1935-ig 260-ról 1461-re emelkedett, egy-egyének évi termelési átlaga 180 hl-ről alig egy tízedére, 19 hl-re hanyatlott.

Ez a néhány szám meggyőzhet mindenkit arról, hogy a szesztermelés eddigi rendje mellett erősen hátréba szorultak a mezőgazdaság és főként a mezőgazdasági kisemberek érkei. Ezen a visszas helyzetet változtat a kormány akkor,

amikor a szesztermelést teljesen visszautalja a mezőgazdaság körébe,

az értékesítés megszervezésére és irányítására pedig maga vállalkozik, véget vetve annak a helyzetnek, amely mellett a feldolgozó ipari szeszgyárnak nagyobb haszna volt, — a magánkézen lévő, kartellbe tömörített értékesítés mellett — mint annak a mezőgazdasági kisembernek, aki a szeszgyártáshoz felhasznált melléktermék főtermékként termelte.

Kitűnő szakkönyv a baromfityénységről

A könyv részletes áttekintést nyújt az összes ideigvaló szakismeretekről és behatóan foglalkozik egyes nehezebb szakkérdésekkel. A bevezetés után a tenyésztéssel, a takarmányozással, a baromfiak ápolásával és gondozásával hosszabb fejezetekben részletesen foglalkozik és magas színvonalon álló tudományos megállapításokat közöl. A tenyésztési kérdések elintézése után a hasznosítás kérdését tárgyalja és szakzerű tudományossággal, részletesen beszámol, hogy szokták értékesíteni szidőszert a baromfiakat. Az

üzemtan érdekese fejezete a könyvnek, amely összefoglalja, milyen üzemekkel lehet hasznosítani a baromfit és végül részletesen szól a baromfifegészekről és az ellenük való védekezésről. A könyvet 181 ábra és 8 színes kép díszíti. A könyvnek címe: „Baromfityénységi”, terjedelme 248 oldal; szerzője a kitűnő Winkler János, a „Baromfityénységi Lapja” szerkesztője. Ára 7 pengő és 20 fillér, az ajánlott kiadás díja 90 fillér. Megrendelhető kiadóhivatalkunkban. Winkler János „Baromfityénységi” című könyve kiváló szakmunka, amelyet melegen ajánlunk a hazai baromfityénységi közönség figyelmébe.

A tavalyinak negyedére esett a gyapjú ára

Az Országos Mezőgazdasági Kamara újlag felhívta a kormányzat figyelmét a gyapjúárak zuhanásának súlyos következményeire. Az idén a gyapjúért a gazdák 25 százalékkal alacsonyabb árat kapnak, mint tavaly, de ugyanakkor viszont a késztermékek ára semmivel sem csökkent. A gyapjúárak letöréséből tehát a fogyasztónak nincs semmi haszna, ellenben a juhtenyésztők súlyosan károsodnak. A jelenlegi alacsony gyapjúárak mellett nem térülnek meg a termelés költségei sem. Szükségesnek tartja a kamara, hogy a gyapjúárak legalább a termelési költség színvonalára emeltesse, mit az elmúlt évi gyapjúárak visszaállításával lehetne elérni.

Az év végéig lehet kérni a Sebesültek Érméit

A honvédelmi miniszter a Sebesültek Erme igényigényigényének utólagos elismerését célzó kérvények előterjesztésének határidejét 1938. december 31-ig meghosszabbította. Ilyen kérvények azonban csak azok részéről terjeszthetők elő, akiknek a Sebesültek Erme a Károly-csapatkereszt megszerzése végett van szükségük. A kérvényeket a lakóhely szerint területileg illetékes vegyesdandárparancsnoksághoz kell előterjeszteni.

Ez érdekeltek kérvényüket a meghosszabbított határidő lejártá előtt annyival is inkább terjesszék elő, mert a határidőt semmiesetre sem hosszabbítják meg újból s a 1938. december 31-ike után beérkezett kérvényeket nem veszik figyelembe.

Csökkentek a cementárak

Az árelenőrzés országos kormánybiztosa befűzte azokat a tárgyalásokat, amelyeket a cementárak csökkentése ügyében a kartellbe tömörült vállalatok képviselőivel folytatott. A tárgyalás eredményeképpen július 1-től kezdődőleg a magánfogyasztás célját szolgáló cement ára helyt feladálállomás q-ként 25 fillérrel csökkentett fgg.

Végül a vállalatok szolgálni kívánván a mezőgazdaság érkeit és fejlődési lehetőségeit, arra is kötelezteték vállalat, hogy az igazolatlan trágyagödörök létesítésére felhasználható cementmennyiség árát is ugyancsak 2 pengővel csökkentik az eddig fennálló árakkal szemben, helyt feladálállomás.

Olaszországba érkeztek a magyar gazdafiak

A Falu-Gazdaszövetség magyarolaz gazdafiúi csearekeiojának magyar csoportja Szekeres László dr. h. igazgató vezetésével Rómába érkezett, ahol az olasz gazdasági munkások szövetsége részéről Lamberg osztályfőnök és Giordani képviselő, a frontarcos-szervezet részéről pedig Capelli csoportvezető fogadta őket. A magyar gazdafiak különböző vidékeken való elhelyezése rövidesen megtörténik. A magyar gazdafiak, a határra érkezve, üdvözlőtáviratot küldtek Mussolininek, aki Ciano gróf után a következőket válaszolta: „A Duce örömmel vette szívélyes táviratukat, amelyért őszinte köszönetét küldi.” A magyar gazdafiak tisztelőg látogatást tettek Starace főtitkárnál és Rossoni földművelésügyi miniszternél is.

KIS VASÁRNAP

A sárkány

Pista, Jóska, Jankó, Dani
Nem győznek papírt hordani.
Olyan sok kell a Ferkónak,
Hogy nem bírja el egy csónak.
Zöld, piros, kemény és puha,
Csipkés, mint ünneplőruha,
Papírcsok, kép akárhány,
Hogy szép legyen,
Hogy nagy legyen
Az új sárkány!

Két nagy szeme, szörnyű szája,
Orrot is pingálnak rája.
Farka hat rőf, széle három,
Foga szétlő, mint egy várróm.
Bekapná a táltos lovat,
Ha jönne tündéri fogat.
Eltűnnék az aranybárány.
Ugy bekapná
És felfalná
Az új sárkány!

Pista, Jóska, Jankó, Dani
Nem is tudnak mit mondani,
Csak hápognak, ujjonganak,
Hogy megvesszük a falak.
Most lesz, ami nem volt soha:
Égig repül ez a csoda!
Eltörpül majd a hegyvárkány
S a csillagok
Főlött ragyog
Az új sárkány!

Nosza, kész is, spárgát ide!
Hozzák is rögtön izibe.
Ez két rőföt, amaz hármát,
Felturják az egész házat.
A lekváros fazekakat
Zárhatja ezután lakat.
Ha lekvár van is a spárgán,
Csak szép legyen,
Messez menjen
Az új sárkány!

De repül is, mint a szélvész!
A gyerekhad ég felé néz.
Tyűh! — ez a világ csodája,
Tán fel is űlnének rája.
Hogy az égig repüljenek!
De elhűl a sok hős gyerek:
Sikós a lekvár a spárgán
És kioldva
Bucsut mond a
Huncut sárkány!

MÉZES JÁNOS

Fejtörő:

- em
- z
- éni
- ál
- r
- ár
- ér
- an
- ll
- ap

(Megfejtése: Szent István)

Huszonnégy év múlva haza-
érkezett Leszko Márton
hadifogoly

Huszonnégy évvel ezelőtt, 1914-ben Szanac galiciai falu mellett esett hadifogságba Leszko Márton békéscsabai földmives, soprontanyai lakos. Leszko, akit időközben holtánnyilváníttak, most, június 28-án hajnalban váratlanul hazaérkezett Békéscsabára. Leszko hazaérkezése után nyomban kiment régen látott családjához Sopron-tanyára, ahol szívbe-markolóan megható jelenetek játszódtak le az egymástól negyedszázadig távollévő férj és feleség között.

A huszonégy évi hadifogság után hazatért magyar hadifogolyt nemcsak családja, rokonai és ismerősei, hanem az egész város lakossága nagy szeretettel veszi körül.

A FALUSI OTTHON

Nyári befőzések

A befőtetekre öntendő cukorszörpnek nemcsak megfelelő sűrűnek, de teljesen tisztának és színtelennek kell lennie. Ha tulhosszu ideig tart a szörp besűrítése, akkor sárgás és karamellizáló lesz. Ha a szörpöt már előfőzésre is használtuk és zavaros, deríteni kell oly módon, hogy egy tojásfehérjét kemény habbá verve a felfőzött és kissé lehűtött cukorszörpbe keverünk, aztán a szörpöt lassan felforraljuk, pár percig főni hagyjuk és a tetején összegyűlt tisztátalan habot leszedjük. A sterilizálásnál gondosan ügyeljünk az előírt hőfokra és időtartamra; ugyanis, ha a sterilizálás a szükségesnél kevesebb ideig tart, elő csírák maradnak a befőttben, amelyek korai megromlását idézik elő, ha pedig tulhosszu ideig sterilizálunk, a gyümölcs szétfő.

Az üvegekbe rakott gyümölcszemekeket úgy helyezzük el, hogy közöttük minél kevesebb ürr maradjon, mert a gyümölcs még a sterilizálásnál is leveit veszíti és mire elkészül, felfőzött befőtt üvegünk lesz. A szörp betöltése után az üveg peremétől számítva körülbelül kétfeljnyi hely maradjon üresen. Ha ennél kevesebb levelet öntünk rá, akkor a felső gyümölcszemekek le nélkül maradnak és összeszáradnak.

Csereznye- és meggybefőtt készítésénél a gondosan kiválogatott, nem túlerett hibátlan szemeket forró vízben megmossuk és óvatosan lefejtjük száráról, hogy a gyümölcs husa meg ne sérüljön. Másfél liter víz és egy kg cukorból szörpöt főzünk, abban a gyümölcsöt egyszerű áttöralljuk, legfeljebb 1—2 percig hagyva benne a forró szörpben, aztán gyorsan szitára rakjuk és kiűlés után tiszta üvegekbe tesszük. A sterilizá-

lás ideje ropogós cseresznyénél 8—10, meggyénél 5—6 perc.

Ribizke- és egresbefőttnél a kocsonyától meg tisztított, megmosott gyümölcsöt üvegekbe rakjuk és egy liter víz-, egy kg cukor arányú szörppel öntjük le. Ha ribizkét és egrest nem mártásnak, hanem befőttnek teszünk el, akkor jóval sűrűbb szörpöt főzünk. A sterilizálás ideje ribizkénél 5—6 perc, egresnél 8—10 perc.

Kánya Terézia

Magyar konyha

Zöldhableves. Egy kg zöldhabet megtisztítva és felvágva másfél liter vízben puhára főzzük. Zsemlyeszínű rántásba kevés, összevágott vöröshagymát, késhegynyi paprikát adunk s hideg vízzel felöntve, berántjuk a zöldhabet, majd egy kis petrezselyemzölddel jól átfőzzük, Ecettel és tejföllel ízesítjük.

Leeső. Két darab apróra vágott vöröshagymát, fél kg karfióra vágott zöldpaprikát, fél kg csikokra vágott paradicsomot megsózza, kevés cukorral zsírba megpárolunk. Tojást vagy vinstliszeleket, rizst is szoktak beleadni.

Sajtos puding. 12 deka vaját habosra keverjük, majd 4 tojássárgáját, 1—2 darab főtt, áttört és meg sózott burgonyát és egy kanál tejfölt adunk bele, majd hozzákeverjük a négy tojás kemény habját és egy csapott kanál lisztet. Vajjal kikent, lisztetett formába öntve, forró vízben háromnegyed óráig főzzük, találas előtt kiborítjuk s kevés frissen olvasztott vajjal, reszelt sajttal meghintjük.

Aranyszabályok

Fegyvereket töltetlenül rakj el, a töltényeket pedig zár alatt tartsd!

Aki jól kezd a munkához, már félig el is végezte.

Gazdatudnivalók

A POHÁNKA TERMESZTÉSE

A pohánka rövid tenyészidejű növény, amennyiben vetésétől aratásáig alig 10—12 hét telik el. Ez a körülmény lehetővé teszi azt, hogy a gabonafélék learatása után közvetlenül vessük el s így egyazon földterületről általa, mint másodtermény által, évente kétszer arassunk. Kiterjedtebb termelésének azonban akadály a körülmény, hogy a szárazságot nehezen viseli el. Mint-hogy pedig hazánk nagyobb részében aratás után az időjárás száraz szokott lenni, a pohánkának másodterménykénti termelése csak az ország nyugati megyéiben válhatott szokássá.

Ha elegendő nedvességet kap, akkor talaj tekintetében nem nagyon válogatós, de azért jobban érzi magát a lazább homokon és tözezen, míg a kötött és meszes talajokon gyenge termést ad.

Vetési ideje május-július, kivételesen még augusztus vetése is sikerülhet. Mindig géppel, sorba, gabonátavolságra vessük, ha pedig földünk jó erőben van, akkor kétszeres gabonaszortavolságra. Kat-holdanként 32—40 kg vetőmagra van szükség. A mag 4—5 cm mélyre kerüljön a talajba. Vetés után, a kelés gyorsítására, jó hatású szokott lenni a hengerezés, kikelés és némi megérősítés után — gyomirtás és talajlazítás céljából — a sorok irányában végzett fogasolás. Más ápolást a pohánka nem kíván.

Érése, sajnos, nagyon egyenetlen. Ezért nem várhatunk az összes magvak teljes beérésére, hanem le kell kaszálni, mikor az első kőtésből származó magvak jól megérték. Nedvdus szára nehezen veszi vizét, miért is

a lekaszás után jó lesz néhány napig rendszeren szárítgatni, csak aztán kötni kévébe s így 10—20 kévét összeállgatni, hogy minél több napfény és szárító szél juthasson minden kévéhez.

Másodterményként vetve 1 kat-hold pohánka 4—7 métermázsza magot szokott teremni. Főterménynek vetve majdnem kétszeresét! Kását és lisztjét emberi táplálkozásra is fel lehet használni. Magvait elsősorban baromfival etetik, de hántolva bármely állat megeszi.

TEJESEDÉNYEK ÉS KANNÁK TISZTOGATÁSA

A tejesedényeket, illetőleg kannákat először hideg, de feltétlenül tiszta vízzel kell kiöblíteni. Nem volna helyes a tejesedények tisztogatását meleg vízzel kezdeni, mert a meleg hatásra a tejfehérje alvadék formájában az érény falára rakódna, honnan kéfével is nehéz lenne eltávolítani. A víz tisztaságára is nagy gondot kell fordítani! Az első öblítést kövesse egy kefével meleg (70—80 C°-os) lugos (2—3%-os szoda-) oldattal. A kefézés (súrolás) nem nélkülözhető. A lug fontos, mert ez elszappanosítja és így vízzel kimoshatóvá teszi a zsíros szennyeződést. A lugos kefézés után következik a forró (90—100 C°) vízzel mosás, esetleg gőzölés 2—3 percig gőzölökben. Végre befejezésül öblítsük a tejesedényeket vízzel mindaddig, míg a kifolyó víz lugos voltát el nem veszi. A mosás után a kannákat és általában az összes tejesedényeket lefelé fordítva szárítsuk ki, mert ez biztosítja az ellen, hogy a kanna rozsdásodjék és hogy a nedves edényfalra léginfekció következtében káros mikroorganizmusok telepedjenek.

A KERTIEPER SZAPORÍTÁSA

Az eper friss hajtású leveleit az indáról levágjuk és jól megmunkált földbe 20 cm sor- és 10 cm tőtávolságra szaporító ágyasba dugdossuk, jól megöntözzük, majd szalmával vagy levágott fűvel ritkásan beárnyékoljuk. Nagyon előnyös, ha az így gyökerezés céljából eldugdosított palánták földjének felszínét egy ujnyi vastagon érett apró trágyával beárnyékoljuk. A palánták augusztus végére annyira meggyökeresnek és kifejlődnek, hogy akkor állandó helyre ültethetjük azokat. A szaporító ágyást naponta többször harmatszerűen meg kell permetezni. A letermett szamócátöveket többször öntözzük, mert azok idei fejlődése biztosítja a jövő év bő termését. A hároméves kitermett töveket kiássuk, a földet megtrágyázva felássuk és oda már a nyár végén vagy ősszel terményt adó konyhakerti növényt vetünk vagy ültetünk.

MÚRAJ KÉSZÍTÉSE

A tervszerűen dolgozó méhész nem engedti át méhesét a véletlennek, hanem a rajok számát céltudatosan állapítja meg. Ha egy család tulnépes, akkor maga készít ebből új rajt. Nem helyes ezt főhordás előtt, vagy alatt cselekedni, mert a mézszüret gazdagabb lesz egyetlen erős anyaraj kaptarában, mint egy népességében megfogvatkozott anyaraj és egy friss, új leányraj után. Főhordás után is csak a népes, telt mézeskamrával rendelkező családokból készítsunk rajokat.

A muraaj kaptára tiszta legyen; homokdeszkájához tegyünk egy virágróssor lépet. Ezután — lehetőleg a déli órákban — vegyük ki a népes rajból az összes fiasításos lépet és a rajta levő méhekkel együtt helyezzük a muraaj kaptarába. Ha a fiasításos lépeken nem lenne annyi méh, amennyi betakarásához szükséges, akkor 3—4 lépet még seperiünk méhet a muraajhoz. Végül tegyünk be a muraaj kaptarába még két keret mézeslépet. Az öreg anya a régi rajnál (anyaraj) marad. A muraajhoz jusson friss pete, amiből ez majd anyát nevelhet. Ha fiatal, életerős tartalékanyánk van, természetesen ezt is betehetjük, de csak a muraaj-készítést követő napon s ekkor is zárkában.

A LÓ „BOKÁZASA” ÉS „BEVÁGÁSA”

Ha a ló egyik lábával az ellenoldalt megéri, akkor „bokázik”, ha pedig a hátsóval az elsőt, akkor „bevág”.

A bokázás következménye néha csak a bőr lehorzsolása, mások pedig in-, izület-, csontthartagyulladás vagy csontrepedés is lehet. A szabálytalan lábállás, hibás járás, rossz talpatok lovak szoktak bokázni, különösen akkor, ha fáradtak.

A bevágás néha csak abban nyilvánul meg, hogy a hátsó pata a mellső pata talpát, illetőleg patkóját veri. A kopácsoló hang hallgatása bizony nem nagyon kellemes a nyeregben vagy a kocsin ülő egyén számára. Ha azonban a patasárokhoz, a hajlító inhoz vagy a csontthoz ütődik, akkor a bevágás nyomában a leg súlyosabb következmények is járhatnak. Bevágók az olyan lovak szoktak lenni, melyeknél a mellső láb hátraállított, vagy a csüd hosszú és puha, továbbá az olyanok, melyeknél a hát rövid, vagy a hátsó végtagok has alá állítottak. De be- bevág az olyan ló is, melynél a hátsó láb erősebb fejlettségű, ezért jobban, élénkebben dolgozik, a munkában kitar- több, mint a gyengébb első láb.

MINDEN ÚJ

ELŐFIZETŐ a falusi polgár táborát erősíti

Julius hó

10 VASÁRNAP

Amália

11 HÉTFŐ

I. Plus p. Lili

12 KEDD

G. János, Izabella

13 SZERDA

Anekklit, Jenő

14 CSÜTÖRTÖK

Bonaventura, Eörs

15 PENTEK

Magdolna, Heurik

16 SZOMBAT

Karmell, B. A., Valter

A nappal tartama július 16-án 15 óra 30 perc, a hét folyamán 11 perccel fog. — A hold fényváltozása: Haldította július 12-én.

Imrédy miniszterelnök nyitotta meg a nemzetközi légiforgalom nagygyűlést

A Nemzetközi Légiforgalmi Szövetség nagygyűlése június 30-án, csütörtökön délelőtt tíz órakor nyit meg a parlament delegációs termében. A gyűlést Imrédy Béla miniszterelnök nyitotta meg, nagy tetszéssel és lelkesedéssel fogadott francia nyelvű beszéddel.

— Az aviatika a legnemesebb rendű emberi találmány, — mondotta többek közt a miniszterelnök — mert gyakorlatilag csaknem megszüntette a távolságokat, a földünkön élő egész emberiség egyetemességét valóságossá és kézzelfoghatóvá tette. Az aviatika eddig ismeretlen és mérhetetlen világot nyitott meg előttünk. A testet öltött álom után új élet áll az emberiség előtt. Az ember meghódította a földet és a tengereket, de az aviatika által lett igazán a világ ura.

— Magyarország legjobb tehetsége szerint igyekszik kivenni részét ebből a nagyszerű erőfeszítésből. A budapesti-bukaresti vonal felállítását után Önök itt-tartózkodásuk alatt egy másik új vonal, a budapest—várasi vonal megnyitásának lesznek tanúi. Ez az új vonal közvetlen összeköttetést fog biztosítani Észak-Európa és a mi államunk közt és szerencsés továbbfejlesztése a meglevő nemzetközi hálózatnak.

A miniszterelnök nagyhatású megnyitóbeszédét vitte nemcsak Grosschmid István, a kongresszus elnöke köszönte meg francia nyelven.

Szeged hódata a kormányzóknak. Szeged város törvényhatósági bizottsága június 24-én tartotta rendes évi közgyűlést. A napirend előtt vitéz Imecs György dr. főispán emlékedett szavakkal emlékezett meg Horthy Miklós kormányzó 70. születésnapjáról, kiemelve, hogy Szeged népe a kormányzó ünneplésében annál bensőségesebben vett részt, mert a nemzeti megújulás polgárait Öfömlősságához történelmi időkben keletkezett kapcsolatok fűzik. A közigazgatási bizottság táviratban fejezte ki hódolatát a kormányzó előtt.

Rendület a tűzharcosok adójáról. A belügyminiszter valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez rendelt intézett, amelyben az 1914—1918. évi világháború tűzharcosai érdemeinek elismeréséről szóló törvényhez kapott felhatalmazás alapján a honvédelmi miniszterrel egyetértően elrendeli, hogy az igazolt tűzharcosok adóját a törvényhatóság és a községi legtöbb adófizető névjegyzékének összeállításánál kétszeresen kell számítani. Ezt a rendelkezést első ízben az 1939. évre érvényes névjegyzékek összeállításánál kell alkalmazni.

Szeder Ferenc volt képviselő halálós gépkocsiszerecsétlensége. Szeder Ferenc János dr. földbirtokos, gazdasági főtanácsos, Szentes városának 1926-tól 1931-ig volt országgyűlési képviselője, az elmúlt hét egyik napján feleségével és két fiával gépkocsin a debreceni gazdaggyűlésre igyekezett. Szarvas határában a gépkocsi az árokba fordult. Szeder Ferenc János bordatörést, agyrázkódást és tüdővérzést szenvedett. A szentesi kórházba szállították, ahol július elsején, pénteken délelőtt meghalt. Temetése szombaton délután hat órakor volt Szentesen, igen nagy részvét mellett.

Háztartási tanfolyam Mátészalkán. A Mátészalkán május hó 23-án kezdődött háztartási (gazdasági) vándortanfolyam július 3-án fejeződött be. A vizsgaelnöki tisztséget Streicher Andor dr. alispán látta el. A tanfolyamra 29 növendék iratkozott be, akik szorgalmasan látogattak a tanfolyamot. A tanfolyam tanterve volt: Károlyné Harsányi Lujza dr., gazd. s-tanár; Kovács Margit és Szencsényi Katalin. Az egészségtant pedig Komcz Lajos dr., vm. tiszti főorvos adta elő.

Új titkos tanácsos. Magyarország kormányzója a miniszterelnöknek a minisztérium nevében tett előterjesztésre altörj Apor Gábor bárónak, a III. fizetési osztályba kinevezett rendkívüli követnek és meghatalmazott miniszternek a magyar királyi titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Darázsjárás Angliában. Negyvenöt éven nem jutott Angliát olyan szárazság, mint az idén tavasszal. A nagy tavaszi szárazságok egyik kellemetlen hatása a darazsak példátlan elszaporodása. Milliók rajokban röpögnek a darazsak az aszfaltos utakon. Elterjedésük a kertekben eddig még nem volt.

Meghalt Herceg Ferenc édesanyja. Súlyos gyász érte a legnagyobb magyar író, Herceg Ferencet. Édesanyja, öz. Báthory Elekne (előbb öz. Herceg Ferenc Józsefné), szül. Hoffmann Lujza július 3-án, életének kilencvenhetedik esztendőjében elhunyt. A jószágos, finomlelkű urilasszony egészen a legutóbbi napokig teljes egészségnek örvendett. Fiával együtt élt a hívősvölgyi villában. Néhány nappal ezelőtt gyöngyöskedni kezdett, ágyának dőlt és július 3-án, délután, felvéve az utolsó kenetet, fia karjában, minden szenvedés nélkül visszaadta lelkét a Teremtőnek. Temetése július 6-án, délután öt órakor volt a Kerepesi-úti temetőben a római katolikus egyház szertartása szerint, rendkívül nagy részvét mellett.

Filless gyorsvonatok. Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy július 10-én filless gyorsvonatokat indít: Szegedről Fonyódra és Miskolcra Hódmezővásárhelyre.

Esterházy Pál herceg adománya tudományos célokra. Esterházy Pál herceg az orvosi tudományos kutatómunka támogatására a jövő évre is jelentékeny összeget bocsát rendelkezésre. A folyó évben a múlt csonka évvel együtt 66.000 pengő került kifizetésre, a jövő évre 50.000 pengő fog rendelkezésre állni. A pályázati hirdetést az orvosi lapok közlik.

Lépilógép kényszerleszállása Pestszenterzsébeten. Július 4-én kora délelőtt egy sportrepülőgép Pestszenterzsébet mellett kényszerleszállást hajtott végre. A gép vezetője, Pippenbacher József pilóta súlyosan megsérült. A Magyar Légügyi Hivatal a baleset okának kiderítése céljából a vizsgálatot folyamatba tette.

Hősi emléket avattak Győrött. A győri Hősök-terén július 3-án, vasárnap este leplezték le a hősi emlékművet, amely 1300 győri hősi halott emléket örökíti meg. Az emlékmű Horvay János szobrászművész alkotása. Az ünnepségen megjelent Albrecht királyi herceg is feleségével. Valló István h. polgármester ismertette az emlékmű létrehozásának történetét. Utána Albrecht királyi herceg mondott szoboravató ünnepi beszédet.

Ugyanarra a kötéltre akasztotta fel magát egy szerelmespár. Debrecen határában, az egyik Ondodi-tanyán különös módon követett el öngyilkosságot egy szerelmespár. Mezei László gazdasági cseléd megismerkedett a tanyán Makai Jullanna szolgálóval és a fiatalok egy fél évig tartó barátság után elhatározták, hogy ősszel megtartják az esküvőt. A fiú szülei ellenkeztek a házasságot és ez annyira elkeserítette a fiatal párt, hogy közös elhatározással öngyilkosságot követtek el. Július 5-én hajnalban Mezei László a fészerből leakasztotta a vendéglő oldal kőtelét és a mestergereándra kötötte. A másik végére hurkot készített, aztán a leánnyal együtt felállottak egy szárnnyal és a szárnnyal kirugtak maguk alól. Mire tettük észre vették, mind a ketten halottak voltak. A szerelmespár egy kötéltre akasztotta fel magát.

Pécs város tisztviselői fizetésük egy részét a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalapra adták. Pécs város tisztviselői és üzemi alkalmazottai bekapcsolódtak a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap kiterjesztéséhez és felajánlották fizetésük 2—1½—1 százalékát. Az összeg 3000 pengőt tesz ki.

Halálos autókatasztrófa. Vasárnap, július 3-án, délután a gödöllő—aszódi országúton egy magánautó, amelyet Balogh László dr. állatorvos hajtási igazolvány nélkül vezetett, a 41. számú kilométerkönel az árokba fordult. Az autó utasai közül Juris Mária szörnyen halt. Bindensein Mihály sofőr és az autót vezető Balogh László dr. súlyosan megsebesült. A baleset okának megállapítására vizsgálatot indítottak.

A hercegprimás püspökké szentelte Tóth Tihamért

Serédi Jusztinián bíboros-hercegprimás, Gattfelter Gyula csanádi és Hamauer A. István váci megyéspüspökök segédkezésével Péter—Pál napján szentelte püspökké Tóth Tihamér dr. preláts, egyetemi tanárt, a Központi Papnevelő rektorát, akit XI. Pius pápa május 30-án nevezett ki olbiai címzetes püspökké, egyben utódlási joggal Rott Nándor veszprémi püspök segédévé (koadjutórává).

A felszentelésen az egyházi és világi előkelőségek hatalmas tábora jelent meg. A kormányt Hóman Bálint miniszter képviselte. A felszentelési misén, amelyet az új püspök a szentélyben felállított külön oltáron párhuzamosan mondott a hercegprimással s a két segédkező püspökkel, két égő gyertyát, két kenyeret és két hordóska bort ajánlott föl a bíboros-hercegprimásnak. A szertartás befejezése után tisztelegő küldöttségeket fogadott az új püspök, majd ünnepi ebéd következett.

Községek fejlődése. Pánd, Tápócsa, Tápócszentmárton, Farnos, Káva, Bénye, Sajószőlőfalva, Kondó, Radostyán, Perasznya, Varbó, Emőd, Keresztényes-püspöki, Mezőkeresztes, Mező-nagyimáhi, Mezőgyárád, Nyeklád-háza, Onod, Vatta, Sajókápolna, Ostora, Novaj bevezetik a villanyszolgáltatást. A csornai kórházat 38 ezer pengős költséggel megnagyobbították. Vajta kulturtermet építenek. Józsa egészségháza létesít. Celldömök szegény gyermekek részére otthont kíván építtetni, az építkezéshez 25 ezer pengőnyi államsegélyt kért a község. Gödöllő vízvezeték létesítését vette tervebe. Tengőd közönségházát és jegyzői lakot épít, Lakócsa tataroztatja a körjegyzői lakot és irodát, Csikóánd tataroztatja a jegyzői lakot, Vadsáros-namény új közönségházát építtet.

Halál az autó kormánykereke mellett. A fővárosi Margitidon szolgálatot teljesítő rendőrszervezet július elsején este nyolc óra tájban egy autóra lett figyelmes, amely a hid közepén hirtelen megállt. Odament az autózó és látta, hogy az autó kormánykerekeire egy állat fért rá. Az autó kormánykerekeire egy állat fért rá. A rendőrség megindította a nyomozást a szokatlan haláleset ügyében és megállapította azt, hogy az autó rendszámát AD 525 és betétpapír Deutsch József Veszprém néven van kiállítva. Az autó vezetőjének semmiféle irást nem találtak.

Öngyilkosság egy gól miatt. A lengyelországi Lipineben működő Napród futballklub kapusa Kolender, felakasztotta magát. Bucsuvelében azt írta, hogy egyesülete már évek óta eredménytelenül küzd az első ligába való bejutásért. Ez idő végre úgy látszott, hogy ez sikerülni fog, az utolsó mérkőzésen azonban egy gól mindent elrontott. Ennek ő a kapus volt az oka s ezt nem tudta elviselni.

Tömegmészárlást végeztek a vörös hadsereg tisztikarában

Beavatott körök összeállítása szerint feléven belül a vörös hadsereg 385 tábornokát, illetve tábornagyát mozdították el állásából. A tisztogatási akciónak többek között áldozata lett két tábornagy. Az összesen hat első osztálybeli hadseregarancsnok közül három tünt el, tizenhárom másodosztályú hadseregarancsnok közül tíz, a 193 hadseregarancsnok közül 57 és a 406 dandárpáncsnok közül 202. A vöröshadseregben végrehajtott tisztogatási akció a felsőbb tisztikarban elvégzett munka után a középső és alsóbb rangú tisztok sorára terjedt ki. A tisztogatási akció ezeknél a tisztelnél sokszor áldozatot követelt.

KÖBE KELLENE VÉSNÍ...

„Szent István áldott Jobbja ma is irányt mutat a nemzet ezeréves útján. S ha mi, kegyeletes utódok, hódolni akarunk a magyarországi szent és bíboros vezérle szellemé előtt, azt öseinkhez és magunkhoz méltóan csak egy szent fogadalom alakjában tehetjük, midőn megfogadjuk, hogy minden képességtőlunk és egyesített erőnkkel azon leszünk, hogy visszaszerezzük Szent István országának hajdanani fényét.”

(Részlet Horthy Miklós kormányzó szövegéből.)

Rövid
történet

AZ ÖRDÖG SZEKERE

IRTA: NYÁRY ANDOR

A learatott gabonából, mint valami régen borotválkozott óriás szakállal, tüskésen tarlózott a pusztán.

A sorban legutolsó arató széleset suhintott kaszájával, a maroknyi buza szédelve hullott a földre, a kaszás megállt, megtörölte a homlokát, aztán felsóhajtott:

— No, hála Isten, bevégeztük az aratást!

Szép, meleg idő volt, szinte pörkölt a júliusvégi nap. A buzátábla szelén tömött ákácfa árnyékozott. A kifáradt emberek odamentek, alájá heveredtek, az aratógazda csapra vetette a hordót, s amint ilyenkor történni szokott, vidám lakomát csaptak. Ettek, ittak, bolondoztak.

A jó bor megoldotta Tilinkós Gyuri nyelvét. Ő volt az aratók mesemondója. Olyan hosszú meséket tudott, hogy sokszor két hétig is mondta egyfolytában. Persze, az aratókról mesélt.

Azt mesélte, hogy az ördög egyszer hogyan megtérfálta őket. Este lefeküdtek s reggel — amikor felébredtek — a harmadik háttérban találták magukat. Az ördög elvitte őket az ördögszekeren, mert az aratógazda azt mondta, hogy ördögök máma már nincsenek, csak a régi világban voltak. Hát megmutatta neki, hogy ma is vannak.

Az aratógazda nevetett:

— Mesének ez is jó! — mondta a pipa mellől. — Azonban én csak azt mondom, hogy az ördög manapság már nem jár a földön.

— No, no! — tréfálkozott az egyik öreg. — Vigyázz, mert majd téged is elviesz a szekeren.

— Az ördögszekeren?

— Azon.

Az aratógazda megszívta a pipáját:

— Abból nem lesz semmi!

Több szó nem esett az ördögről. A muzsikás legény elővette a citeráját, rázendített a nótára, a többiek hamarosan elfelejtették az ördögöt. De jókedvükben azt sem vették észre, hogy az égen haragos felhők sűrűsödnek, az éjszaka meg ott állokdik az akácus szelén. Ittak. Mikorra a hordó bor elfogyott, rettentően beborítottak. Mindenki beszélt, mindenki dalolt, de mert a nyelvük csak minden percben fordult egyet, olyan fura lármá kerekedett, hogy az még a bábeli nyelvzavart is lefozta volna. Utóbb már beszélni sem tudtak. Akkor lefeküdtek. Minthogy aratók voltak, a rendhez hozzászórtak. Mivel pedig kótyagos agyukkal azt gondolták, hogy most is aratnak, hát egymás háta mögé sorba fekédték, úgy, mint amikor a buzában rendet vágnak. Azután elaludtak.

A pusztá, amelynek területén az aratók arattak, toronyirányban közel volt, alig pár kőhajításra a fától, amely alatt a borban boldogult emberek aludtak. Húzták a lőbört, hogy csak úgy zengett a tarló. Azt sem tudták, hogy a nagyvilágban mi történik. Ott pedig furcsa dolgok történtek. A felhő befogta az eget, észak felől éles szél kerekedett, az akácfa hajlott, a levél suhogott, a száraz tüskébokor futott, mint a bolond. Förtelmes idő kerekedett. A szél beledudolt az üres hordólyukba, a legszélről felkő aratót pedig megbélelte, a haját borzolta, a bajuszát lengette, hogy a gyökere majd kiszakadt. Hídege a legkisebb nyíláson is a testébe férközött. Az arató eleinte huzakodott, mocorgott, fázott, aztán felébredt. Olyan részeg volt, mint a tók. Hirtelenében azt sem tudta, hol van. Feltűnt, nézett, gondolkodott, aztán társai felé hátrafordult. Mikor azokat szép sorban fekvé meglátta magak mögött, nyomban fogott az esze. Ugy gondolta, hogy aratnak s most ő került a sor elejére. Felvette kaszáját, aztán nagy düllöngérezéssel elcifrálódott a sor legvégére s ott —

mint aki jól végezte dolgát — szépen lefeküdt és Isten nevében megint elaludt. A szél most békében hagyta, de most meg az ujonnan élre került emberbe kapaszkodott bele. A hidegre az is felébredt. Mivel pedig boros agyával ő is úgy gondolkodott, mint az első, mint afféle arató, hát ő is elment a sor végére, ő is beállt az „uj rendbe” és elaludt. Most aztán megint történt egy kis baj. Az újabb helycsere folytán ugyanis most meg a harmadik arató került az első helyre. Mivel pedig a protekció, ez a csunya emberi folt, csak az emberek között divatozik, de szélországban nem ismerik, a szél ennek sem hagyott békét. Mit volt mit tennie, ő is felkelt, felvette a kaszáját s annak rendje-módja szerint, ő is beállt a „rendbe” aludni. Így ment egész éjjel. Mikor az idő hajnalra derengett, az egész horkoló-álvó társaság „megérezte” a pusztára. Még a hordó is ott volt. A szél ugyanis addig-addig fútyogott, fútyorászott a lyukjába s addig-addig hajította, gurította a „vándorló aratók” után, amíg az is megérezte. Közben a szél elphint s az aratók nyugodtan aludtak álmukat.

A kisbéres járomba fogta az ökröket és kialudt jókővében öles ostarával nagyot durrantott:

— Bogár ne! Madár hó!

Az aratógazda felnesselt, ásított, nyújtózott, aztán feltényezte a fűbe s a szemét kinyitotta. Éppen a sor közepén feki. Pislogott, hunyorgott. Megdörzsölte a szemét, nézett jobbra, nézett balra. A hely igen ismeretlen volt előtte. Gondolkodott. Az esze lassan mozgott. Ez a hely nem az, ahol az este lenyugodtak. De ha nem az, akkor hol vannak? Ha pedig máshol vannak, akkor meg hogyan kerültek oda, ahol vannak? Arra bizonyosan emlékezett, hogy az éjjel meg sem mozdult... Hát akkor hogyan lehet, hogy máshol vannak! Hirtelen melege lett, felugrott. Meglátta a hordót. Az is ott volt. Erről most már bizonyosan tudta, hogy — amig aludtak — valaki hordóstól együtt elhurcolta az egész társaságot. De kicsoda?

Amint szorongó szemével a hordóra nézett, úgy látta, mintha a hordó lyukján egy parányi, bozontos-fejű ördög kidugta volna a fejét és jóízűen nevetett volna: Hahahaha! Meghökken. Mint fekete arányos suhant át még mindig borgózós agyán Tilinkós Gyuri meseje:

— Az ördögszekere!

Ugy jártak, mint a mesebeli aratók. Az ördög elhurcolta őket, amiért a létezését megtagadták. Nagy zavarában már indult, hogy felkelti társait, amikor az elphint szél ismét feltámadt és szörnyű erővel tépni kezdte a sor elején fekvő pocakos Kanász Györgyöt. György eleinte túrt, állta az ostromot, majd álomszerűen felkelt; felvette kaszáját s anélkül, hogy a szemét kinyitotta volna, megindult a sor végére, ott lefeküdt és tovább aludt.

A gazda nagyot nézett:

— Hát ezt mi a csuda találta?

Azonban feltápaszkodott a másik arató és rövid idő múlva, mint szorgalmas hangya had, „megindult” az egész társaság. Közben a hordó is meggondolta magát, oldalra fordult és az is elindult gazdái után.

Az aratógazda menten megértette a rejtélyt. Nagyot nevetett a furcsa utazáson. Tudta már, hol vannak. Azt is tudta, miféle ördög hurcolta őket az éjszaka s amikor a vándorlásuk történetét elmondta aratóinak, azok is nevettek, de nem szóltak róla senkinek, nehogy az asszonyok megtudják és összejordulásukkor a szemükbe vágják:

— Kendet is jobb lett volna, ha végképen elhurcolta volna az ördög az akácfa alól!

A mi költőink

Piros róza

Elkervadt a piros róza,
szívemet a bánat nyomja,
Míg nyílt róza a kis kertben,
szívem a bánat kerülte.

Ha a róza nem hervadna,
árva szívem nem busulna!
Nincs örömem a világba,
csak a szép piros rózsába!

K. FÖLDES IMRE (Kótelek)

Hullámzó buzakalász...

Hullámzó buzakalász,
Miért nem tudok feledni?
Egy édes kis szökecskét,
Miért tudok úgy szeretni?
Hullámzó buzakalász...

Hullámzó buzakalász,
Erte miért úgy epedek?
Ki sohaem lesz az enyém,
Olyat miért is szeretek?
Hullámzó buzakalász...

Hullámzó buzakalász,
Miért hideg hozzám az a szív?
Holdvilágos éjeken
Magához miért sohaem hív?
Hullámzó buzakalász...

Hullámzó buzakalász,
Engem már senki sem szeret.
Fáj a világ, mennem kell...
Zokog egy szív... Isten vedel...
Hullámzó buzakalász...

KEREZSI ENDRE (Nagykálló)

Amerre jársz...

Amerre jársz, ne teremjen búbanat,
Tündérpálma verje fel az utadat.
Nap, hold, csillag mind csak Reed
ragyogjon,
Lábad nyomán áldásörvág fakadjon!

Öltözzél fel hűségcsillag sugárba,
Füredjél meg a boldogság tavába.
Törülköződ legyen csókos szerlelem,
Legyen rajta nefejejtől a nevem.
Áldja meg az Isten aranyszívedet,
Ha igazán szereted, az „enyémem”!
Mennyi fény szálljon gyümölcseidre!

Valahányszor én jutok az eszedbe!...

ÉKES-PAPP MÁRIA
(Dióviszló)

IGAZGYÖNGYÖK

Az ember képessége és akarata határalan. Eddig nem tették olyat, melynél nagyobbat ne lehetne bevénni.

A világ nagyszerű képzelet által kormányoztatik. Minden tett előbb képzelet.

Adjatok egy ifjunak hátor fellépést, megnyerő modort és mesterévé tesztitek a szerencsénél.

Egy kis mosoly

Az engedetlen fegyverenc szidja a börtönigazgatót:

— Nem szégyenli magát, hogy ilyen megbotránkozott módon viselkedik a börtönben?

— Ha az igazgató urnak nem telzik viselkedésem, dobjon ki a börtönből! — hangzik a válasz.

A tanító megkérli:

— Mű készíti a gyapjútól?

Általános csend. Senki sem felel. A tanító felszólítja Gyurikát.

— Na, Gyurika, miből készíti a te nadragod?

Mire Gyurika:

— A papám régi kabátjából.

A menyecske elmegy a boltba, hogy

beringet vegyen. Kérdez, hogy darabja,

— 12 fillér — felel a boltos.

— No, hallja, a jölelki zsidó ott a

felvégen tizert adja.

— Hát, lelkek, akkor csak vegye ott,

— De most nincs neki.

— No, ha majd nekem nem lesz, akkor én is annyit adom.

Móricka elkéve megy az iskolába

és a tanító kérdőre vonja:

— Miért késtél, Móricka?

— Tanító ur, kérem, nem jöhettem

előbb. Itt a szomszéd utcában egy bácsi

elvezetett egy százast, nagy cső

düledt támadt, mindenki a pénzt ké

reste. És nekem meg kellett várom,

amig mindenki elment.

— Ezt én nem értem, — mondja a

tanító — miért kellett neked meg

várni, amig mindenki elment?

— Azért, mert én álltam a száz

son.

Találja ki!

— v á r = Itt esett el Petőfi.
— N = Jugoszláv mezeizáslás alatti város.
— P E R = Régi, felvidéki diákvaros.
— A D = Biharmegyei hajdani székhelye.
— Á R = Régi bánsági város.
— L = Szepesmegyei város.
— A D = Régi bácskai város.
— D A = Erdélyi város.
— D A = A Hunyadiak erdélyi vara.
— A = Magyarország legészakibb vármegyéje.
— T R = Püspökség, a hasonlónevű folyó mellett.

A fenti, nagymagyarországi helységek első betűit felőlől lefelé egybeolvasva, egy magyar király nevet kapjuk.

A levelezőlapra irt megfejtéseket a Vasárnapi szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-u. 24.) kell küldeni tíz napon belül. Elkészve érkező válaszokat nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik a rejtvényt helyesen fejtik meg.

előfizetőtáborunk tagjai és előfizetői díj-hátralékuk nincs.

A Találja ki! helyes megfejtését és eredményét a 31-ik számban tesszük közzé!

A 25-ik számban közölt Találja ki! helyes megfejtése:

„Ki miként vet, úgy arat”.

A megfejtést beküldte nyolc előfizetőnk. Könyvjutalmat nyert:

Szigecsné Márton, Bolhó (u. p. Babócsa).

A jutalmat elküldöttük.

Mit kell tudni a Németországban levő magyar mezőgazdasági munkásoknak?

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda közleményei

Kedvező megoldást nyert az Ausztriában dolgozó magyar munkások ügye

Már többször megírtuk, hogy a m. kir. földművelésügyi minisztérium minden tekintetben gondoskodik a külföldre került magyar mezőgazdasági munkásokról. Legutóbb sikerült rendezni az Ausztriában elhelyezett munkások ügyét is, akik több kérelemmel fordultak a minisztérium kebelében működő Országos Gazdasági Munkaközvetítő Irodához.

Ertesítjük az érdekelteket, hogy a pénz-hazaküldés *onnán is megindul* és az ezért késétt mostanáig, mert a berlini kormány hozzájárulására volt

szükség. A bérkérdés is rendezést nyert és pedig úgy, hogy a magyar mezőgazdasági munkások visszamegyenek, tehát attól az időtől kezdve, hogy Ausztriába érkeztek, a burgenlandi munkásoknak fizetett bért fogják kapni. A tárgyalások alkalmával úgy a munkaadók, mint a hivatalos szervezetek részéről a legnagyobb egyetértést lehetett tapasztalni és nagy örömmel vettük tudomásul, hogy a magyar munkások itt is derekasan megállják a helyüket. Amiben egyébként nem is kételkedtünk.

Mennyi külföldi mezőgazdasági munkás van Németországban?

Német hivatalos helyről szerzett értesülés szerint, jelenleg Németországban több, mint 100.000 külföldi mezőgazdasági munkás dolgozik. Ezeknek nemzetisége a következőképpen oszlik meg: legtöbben vannak a lengyelek: 50.000 fő, utána az oroszok: 30.000 személlyel, majd a jugoszlávok: 12.000, magyarok: 11 ezer, végül a csehek: 6000 munkással szerepelnek.

Mit vonnak le a munkabérből Németországban?

Tájékoztas végett ismételtet közöljük, hogy a magyar munkásoktól a németországi tartózkodás ideje alatt a munkabérből a következő levonások eszköszölhetők: 1. A betegbiztosítási járulék. 2. A balesetbiztosítási járulék. 3. Kaució.

Más levonásnak helye nincs és az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Irodához a munkásoktól érkezett levelek mellé csatolt bérjegyzékekből megállapítottuk, hogy csakis az előbb említett levonásokat eszköszöl és ennek a fizetésére minden munkás kötelezve van. Kivétel tehát az alól nincs. Ez azt jelenti, ha valaki beteg lesz, táppénzt, vagy gyógyszert kap, esetleg kórházi költséget, szóval gyógykezelést, amiért külön nem kell fizetni. A balesetbiztosítás, amit nemzeti Invalidenversicherung-nak neveznek, nem az öregségi biztosításnak felel meg, hanem balesetbiztosításnak. Vagyis, ha valaki munkahelyén szerencsétlenül jár és rokkant lesz, igényt tarthat élete végéig rokkantellátásra.

A harmadik címen a kauciót vonják le, ami biztosíték és ezt csak a szerződésben feltüntetett időn át vonják le. Ezt az összeget a munkás osszel visszakapja. Végenzményben tehát csak betegbiztosítási és balesetbiztosítási járulékat fizet a munkás, a kauciót visszakapja, tehát ez vis-

zatérül. Többször láttuk, hogy milyen sokat jelentett, hogy ha a munkások betegség és baleset esetére biztosítva vannak. Egy munkás a mult évben halálosan megsebesült és felesége négy gyermekkel maradt támogatás nélkül és mivel a férj biztosítva volt Németországban, most élete végéig az özvegy havonta közel 35 pengő támogatást kap a német biztosítókintézetből. Ne zúgolódjék tehát senki amiatt, hogy betegségi és balesetbiztosítási járulékat kell fizetni. Adj a Isten, hogy ne legyen rá szükség, de ha mégis bekövetkezik egy ilyen eset, mennyire megnyugtató egy a munkás, mint a hozzátartozók részére, hogy nem kell a rokonság és a jóbarátok támogatását igénybe venni, hanem jogosan illeti meg a gyógykezelés és azért nem kell a családjának kétségbe esnie, hogy most már ezeket a költségeket vajon miből fogják fizetni.

Levelezéseknél mindenki közölje pontos címét

Számos levélre azért nem tudunk válaszolni, mert a levélírók elfelejtik adni a levelet, vagy pedig címet nem írnak. Ajánlatos tehát, hogy egy a levélben, mint a borítékra rajta legyen a levélíró címe. Azt felesleges is mondanunk, hogy névtelen levelekre nem válaszolunk.

Senkise hagyja el munkahelyét az Arbeitsamt hozzájárulása nélkül

Figyelmeztetünk mindenkit, hogy igen hátrányos helyzetbe kerül a munkás, aki bérítvek esetén munkahelyét elhagyja és más munkahelyre látózik. Ilyen esetben igen nehéz a feltek kihallgatása és rendezése a távollévő munkás jár rosszul, mert nem lehet őt kihallgatni. A szerződésnek van egy kikötése, amelynek értelmében, ha a munkás beszünteti a munkát és munkahelyét elhagyja, elvesz a kauciója.

Juk, hogy gyermekét nem viheti ki. Ezt a németek senkinek nem engedik meg, ami természetesen is, mert ha egyik kivételt, ugyanolyan joggal más is kérheti. Különben is, ha minden munkás egész családjával menne ki, hol lehetne őket elhelyezni? A tolmácsnak ezen az uton azt üzenjük, hogy a pénz-hazaküldést sürgetse meg a munkaadónál, a többiekre pedig majd meggyőződik az a hivatalos bizottság, amely nemsokára Németországba utazik innen. — **Molnár Teréz:** Olvasztok a polgármester urhoz írt levelet és azt ajánljuk, hogy kívánságát közölje az Arbeitsamt-al, vagy a csapatbeli vagy pedig a szomszédos magyar csapat tolmácsának segítségével. Ezt a dolgot bekecséssel csak így lehet elintézni. Írja meg, hogy miképpen járt el. — **Kiss István, Dombegyházról:** Olvasztok a félégyzti urhoz intézett levelet és azt hisszük, hogy felírt emberek az ilyen dolgot egymás között is bekesen el tudják intézni. — **Bóhat Pál:** Kedves levélét köszönettel vettem. Remélem, nemsokára személyesen is találkozni fogunk és akkor megbeszéljük majd a függő dolgokat.

— **Jeney és társai:** Vidék Leol-Ossy Árpád képviselő úrrol értesültünk, hogy még mindig nem tudják, hogy a pénzt miképpen lehet hazaküldeni. Címükre ismételtet megindítjuk a Vasárnap-ot és kérjük, azonnal közöljék, hogy most már rendelkeznek kapkák-e az újságot. — **Szics Imre és társai, Nordhausen:** Figyelmeztetjük tolmácsukat, hogy a csapat ügyfél intézze el és legyen a munkások segítségére, mert ha még egyszer panasszal fordulnak hozzá, úgy hivatalosan fogjuk kivizsgálni az előforduló bajokat. — **Hajdu József:** Az újságot megindítottuk címükre. Levonásokra vonatkozó mai közleményünket olvasd el figyelmesen. — **Takács Imre:** Nagyon jól esett olvasnunk, hogy a Vasárnap küldésére olyan nagy örömet szereztek mindnyájuknak; a jövőben annyi példányt küldünk, mint amennyit a legutóbb kaptak. Utólevélket nem tartatja vissza munkaadójuk, de nem hisszük, hogy kényszerből van munkaadójuknál. Nyugodtak lehetnek, ha szükség lesz az utólevélre, úgy azt vissza fogják kapni. A levonások jogosak. Forduljanak további kérdések és tolmácsuk ügyében a legközelebbi Arbeitsamt-hoz; kérjük fel tolmácsaikat a szomszédos csapat tolmácsát. Kérésüket továbbítottuk a „Békesi Hírlap” szerkesztőségéhez. — **Kalonovics János:** Leveleiből örömmel vettük tudomásul, hogy a tolmácsok a legnagyobb bekecséssel vannak. Csak továbbra is így! — **Király Béla:** Az újságot megindítottuk. Olvasd el figyelmesen az előbbi újságokat is. Forduljanak a legközelebbi Arbeitsamt-hoz tolmácsuk után, ott későbbiek elintézik. — **Kumanczik János és a horvátországi munkások:** Szívből örülünk leveleiknek, melyben köszönetüket fejezik ki a Vasárnap küldéséért. Jókívánságukat és szíves közönlőjét és továbbra isen áldását kérjük. Bizony előfordul egyhányszor helyen panasz a tolmácsra vagy munkavezetőre. Mi csak azt üzenjük, próbáljanak mindenütt barátsággal és türelemmel lenni egymás iránt, értek meg egymást, mert a messze idegenben csak úgy tudnak boldogulni, ha egymás segítségére vannak. — **Hadhó János és társai:** A pénz-küldésre vonatkozó előbbi lapot már bizonyára olvasztok és megértéssel belőle, miként lehet pénzt küldeni hozzátartozóknak. Továbbra is minden jót! — **Földi Pál és társai, Pók Sándor és társai:** Olvasztok el mai lapunkat nagy figyelemmel. A levonások jogosak. — **Sárközi László:** Utólevélét visszafelé is érvényes. — **Lágler Gottfried tolmács:** Sajnálattal értesítünk, hogy Nagy Jánosné bílkészrel lakos olyan súlyos beteg, hogy már öröklő bete kórházban fekszik és szeretnék őt hazaszállítani. A hazaszállítási költségeket a német hatóság a munkaadó viseli. Mindenesetre forduljon a legközelebbi Ar-

belsamt-hoz, ahol a szükséges felvilágosítást magkapja. — **Katona István és társai:** Ügyüket ki fogjuk vizsgálni, addig is legyenek türelemmel. — **Tóthomlósi munkások:** Hozzáértőzők vagy ismerősök nem vihetők ki Németországba; ezt már többször is közöltük. Majd jövőre isen segítségével felesége is kimehet. — **Berta Jenő és társai:** Lapunk előbbi számból úgy a pénz-küldésre, mint a szalonrendelésre vonatkozó híreinket olvasták már. E helyen is üzenjük tolmácsuknak, hogy igyekezzenek a csapat segítségére lenni és ügyes-bajos dolgait elintézni. Ha megszűnik van, úgy forduljanak a legközelebbi Arbeitsamt-hoz és ott adják elő kérsüket. — **Passentini magyar munkások:** Forduljanak tolmácsuk után a legközelebbi Arbeitsamt-hoz és adják elő panaszukat. Ügyüket kivizsgáljuk, legyenek addig is türelemmel. — **Libus István:** Levélben fogunk válaszolni. — **Szilvassy Bertalan:** Mélyen elszomorított béműnkelt, hogy a csapatban nagy az egyenetlenkedés. A tolmácsukat felhívjuk, hogy legyen segítségére a csapatnak. Ha még egyszer panasz fordul elő, úgy az ügyet hivatalosan fogjuk kivizsgálni. Forduljanak a szomszéd tolmács után a legközelebbi Arbeitsamt-hoz. Legyenek türelemmel, az ügyet ki fogjuk vizsgálni. — **Kovács Olga és társai:** Bagó István, Forgács János, Besnyő József, Koszó Sándor, Besenyő Róza, Nagy Róza, Szahó Erzsébet, Benesik Mária, Vízkeleti Lajos és Margit, Nagy György, Erzsébet és Gizella, Vóna József és Ilona, Koszlánci Kálmán és Anna, Aut György és Ilona, továbbá Vencel András, Hadhó János, Oláh János, Kiss András, Chik István, Hadhó Péter, Vitéz István, Lonesár József és társai: Leveleiket az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Irodához továbbítottuk és azt ajánljuk, hogy ilyen esetben forduljanak az Arbeitsamt-hoz, annál is inkább, mert egy az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda, mint a követség vagy a konzulátus is ilyen esetekben az Arbeitsamt, vagyis a munkaiügyi hivatal közreműködését veszi igénybe. — **Tar Péter Gusztáv és csapatának, valamint Bajai Bélának:** A hamburgi konzulátus levelet, amelyben az ügyükről értesít, kézhez vettük. Várják be a további intézkedést. — **Galló János:** Címük közölje Braun József ekei tolmács, valamint Kis István vésztől lakosát. Szeretnénk Önnek levelezni. — **Hóvér Károly és Újváry József:** Örömmel olvastuk leveleiből, hogy megelégedtek a kormányzó úr öfömlétszaga hatvenedik születésnapjáról és reméljük, hogy a következő napon, vasárnap, a többiek is bálattal szívetl fogászkodnak isenben. Kérve, hogy a magyar nemzet kormányzóit, aki biztos közöl letézi az ország sorsát, az isen hosszú élettel áldja meg. — **Miklós Dező (a soproni Csépregről), Neugart, Post Mihov:** Tóth Ferenc és társai (szentistvániak), Bodin, über Wittenburg; Marjai Vince, Dittmann Gr. Schönebeck; Polykó Pirokka, Püntér Erzsébet és Virág Margitka, Zellwitz über Könnern (Saale); Cséke Lajos és társai, Grünov; Hegyi József, Klein-Bolkow; Gál István, Gústrow-Langnen; Lukács József és társai, Karlshöhe; Bü Samuel, Gorow; Kampies Ernő, Linow-Dauer; Tuza István és társai, Künke-Zollen; Nagy Andráse és társai (Kaszperberg), Gross-Eherberg; Kardos Gábor, Waldenberg; Biró Károly csoportja, Konow, Post Parkentin; Kardos József és társai, Warthe; K. J. Friedrichsfelde; Hegyi Sándor, Platow: Jóléte örömmel olvastuk kedves leveleket, melyekben köszönetet mondanak az illetékeseknek a Vasárnap küldéséért. Szíves üdvözlét valamennyiüknek. — **Battanyai magyarok, Gellmendorf, über Angermünde:** A pénz megérkezését reklámoló soralkra közöljük, hogy mintegy három-öt hétet vess igénybe, amíg Németországból Budapestre érkezik a pénz. Az Országos Központi Hírelszervezet minden esetben napok alatt szállítja ki a pénzünket a pénzt. Amint hogy tavaly sem történt meg, hogy bárkinél is elveszett volna a pénz, az idén sem fog ez előfordulni. A legfontosabb, hogy mindenki pontosan írja meg a címzettet nevét és címét.

Üzenetek

Ez a rovat mindenkit érdekel!

Lajos György és társai: Ásványi ur felküldte Békéscsábáról a leveleiket; azt ajánljuk, hogy ügyüket forduljanak az illetékes munkaiügyi hivatalhoz (Arbeitsamt). Meg vagyunk győződve, hogy a dolgot rövidesen rendezik. Egyébként a dolgot a német központhan is szóvá fogjuk tenni, azonban már most figyelmeztetjük, hogy ha a helyszíni vizsgálat során kiderül, hogy a csapatnak nincs igazs, könnyen megtörténik, hogy bün-

tésből hazaküldik az egész társaságot. — **Takács János és Földi István:** Riccsy-Uharik főispán ur iri az ügyükben. Földinek azt ajánljuk, hogy maradjon nyugton a helyén, mert csak ő fog rosszul járni. Itakácsnak a „Vasárnap”-ot rendszeresen küldjük és abból úgy a pénz-küldésre, mint a szalonrendelésre vonatkozólag felvilágosítást nyerhet. — **Budai János és neje:** A szentesi gazdasági felligelő urhoz intézett leveleket olvastuk. Sajnál-

KIADÓTALAJDONOS:

„FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMŰVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.